

Zarządzenie Nr 179/2022
Burmistrza Miasta Chojnice z dnia 22.11.2022 r.

w sprawie wdrożenia od 1 grudnia 2022 r.
oszczędności w zakresie zużycia energii elektrycznej

Na podstawie art. 30 ust. 1 i 2 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) w związku z art. 37 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2127 ze zm.)

zarządzam, co następuje:

§ 1

Celem zmniejszenia zużycia energii, w tym energii elektrycznej, w budynkach i ich częściach, zajętych przez Gminę Miejską Chojnice, jej jednostki organizacyjne i instytucje kultury oraz przez wykorzystywane urządzenia techniczne, instalacje i pojazdy, wprowadza się obowiązek ograniczenia w określonym niniejszym zarządzeniem zakresie zużycia energii.

§ 2

Celem osiągnięcia co najmniej 10 % oszczędności, o której mowa w § 1 niniejszego zarządzenia, nakazuję:

- 1) działania w zakresie oświetlenia ulic – będącego własnością Gminy:
  - a) zredukowanie mocy nowoczesnych opraw LED zainstalowanych w Gminie do 50 % mocy znamionowej w godzinach wieczornych i porannych oraz do 30 % w godzinach nocnych,
  - b) w zakresie starszych opraw z wyładowczym źródłem światła (lampy sodowe) wyłączenie 1(lub 2) z 3 istniejących punktów świetlnych,
  - c) w zakresie lamp sodowych wielowysięgnikowych - wyłączenie przynajmniej 50% opraw w ciągu oświetleniowym,
  - d) całkowite wyłączenie iluminacji obiektów architektonicznych, pomników, drzew i innych elementów niemających bezpośredniego wpływu na funkcjonowanie Gminy,
  - e) zaniechanie iluminacji świątecznej,
  - f) oprawy sodowe znajdujące się w miejscach newralgicznych dla ruchu drogowego - skrzyżowania i przejścia dla pieszych na odcinkach międzywęzłowych nie podlegają wyłączeniom,
- 2) działania w zakresie oświetlenia ulic zewnętrznego gestora sieci:
  - a) wyłączenie 1(lub 2) z 3 istniejących opraw z wyładowczym źródłem światła,
  - b) w przypadku lamp wielowysięgnikowych – wyłączenie przynajmniej 50 % opraw w ciągu oświetleniowym,
  - c) oprawy znajdujące się w miejscach newralgicznych jak skrzyżowania i przejścia dla pieszych na odcinkach międzywęzłowych nie podlegają wyłączeniom,
- 3) ograniczenie o 50% poboru energii przez urządzenia wewnętrzne pojazdów komunikacji miejskiej (w tym klimatyzacja, nagrzewnice itp.),

- 4) wyłączenie oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego budynków jednostek Urzędu Miejskiego w Chojnicach w godzinach poza godzinami pracy (w szczególności wyłączenie oświetlenia ciągów komunikacyjnych, klatek schodowych, sal lekcyjnych w placówkach oświatowych),
- 5) wyłączenie oświetlenia na zewnętrznych obiektach sportowych (w tym na obiektach oświatowych, boiskach, „Orlikach”). Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach korzystanie z oświetlenia na tych obiektach po pokryciu przez podmioty wynajmujące jego kosztów,
- 6) wyłączenie z użytku w czasie trwania sezonu grzewczego pomieszczeń socjalnych przy „Orlikach”, po uprzednim zabezpieczeniu infrastruktury przed uszkodzeniem w okresie zimowym,
- 7) optymalizacja harmonogramu sprzątanía budynków i dostosowanie go do godzin funkcjonowania obiektów - w celu uniknięcia zbędnego oświetlenia po godzinach pracy,
- 8) obniżenie temperatury w obiektach miejskich, szkołach i placówkach oświatowych, instytucjach kultury, salach gimnastycznych do
  - a) 20°C w okresie faktycznego użytkowania zgodnym z „grafikiem pracy obiektu”,
  - b) 18°C dla sal gimnastycznych w okresie faktycznego użytkowania zgodnym z „grafikiem pracy obiektu”,
  - c) 17°C w pozostałym okresie.Powyższe działanie nie obejmuje żłobków, przedszkoli.
- 9) obniżenie w obiektach miejskich (jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej) temperatury wody użytkowej ciepłej do 40°C,
- 10) obniżenie na pływalniach w niecce głównej temperatury wody do 25°C oraz wyłączenie od użytkowania 50% saun,
- 11) wyłączenie wszystkich zbędnych odbiorników energii w budynkach miejskich (np. wewnętrznych ekranów informacyjnych, wewnętrznych podświetleń w budynkach itd.),
- 12) ograniczenie liczby urządzeń AGD w budynkach (np. czajniki elektryczne, ekspresy do kawy, czy lodówki w sposób pozwalający na optymalizację ich używania,
- 13) zakaz używania w budynkach miejskich jakichkolwiek urządzeń dogrzewających pomieszczenia, jeżeli nie stanowią one głównego źródła ciepła. Zakaz dotyczy klimatyzatorów i urządzeń chłodzących.

§ 3

Wprowadza się „Katalog dobrych praktyk związanych z oszczędzaniem energii” stanowiący załącznik do niniejszego Zarządzenia.

§ 4

Zarządzenie dotyczy wszystkich jednostek organizacyjnych Gminy Miejskiej Chojnice, instytucji kultury, w tym spółek prawa handlowego, w których Gmina posiada 100% udziałów.

§ 5

Kierownicy wskazanych w § 4 jednostek organizacyjnych zobowiązani są do raportowania Zastępcy Burmistrza raz na kwartał skutków podjętych działań.

§ 6

Zarządzenie wchodzi w życie i obowiązuje od 1 grudnia 2022 r.

Katalog dobrych praktyk związanych z oszczędzaniem energii

§ 1 Pojęcia

1.W obiektach użyteczności publicznej w Chojnicach używać w sposób racjonalny i oszczędny:

- 1) energii elektrycznej,
  - 2) paliwa gazowego,
  - 3) ciepła systemowego,
  - 4) ciepłej wody użytkowej,
  - 5) wody i kanalizacji,
- zwanych dalej „energiami”.

§ 2 Okna i drzwi

- 1.Ograniczenie przedostawania się powietrza przez okna i drzwi – regulacja oraz uszczelnienie.
- 2.Regularne sprawdzanie stanu okien, w celu wykrycia wszelkich pęknięć, które narażają okna na wilgoć i niszczenie.

§ 3 System grzewczy

- 1.Montaż zaworów termostatycznych oraz programowalnych termostatów na kaloryferach, w ramach środków własnych jednostki.
- 2.Odpowiednie rozlokowanie termostatów, aby jeden obsługiwał jedno pomieszczenie, o ile warunki techniczne na to pozwalają.
- 3.Kontrola i utrzymywanie właściwych ustawień termostatów.
- 4.W zależności od specyfiki obiektu, temperaturę należy obniżyć nocą, w dni świąteczne, w dni wolne od pracy, a także w sytuacjach, gdy pomieszczenia nie są użytkowane.
- 5.W okresach, w których pomieszczenia nie są wykorzystywane do pracy lub innych zajęć należy obniżyć temperaturę do poziomu 17°C, w szczególności w ciągach komunikacyjnych.
- 6.Temperaturę należy obniżyć do minimalnej wymaganej przepisami dla danego obiektu.
- 7.Izolowanie grzejników od ścian zewnętrznych poprzez zastosowanie ekranów odbijających ciepło.
- 8.Niezastawianie kaloryferów meblami, ciężkimi zasłonami itp.
- 9.Okresowe czyszczenie kaloryferów, usunięcie zalegającego na nich kurzu.
- 10.Odpowietrzenie kaloryferów na początku sezonu grzewczego oraz kontrolowanie ich stanu w trakcie użytkowania.
- 11.Analiza efektywności spalania i sposobu konserwacji gazowych kotłów grzewczych.
- 12.Stosowanie sterowników kotłowych ułatwiających stabilne utrzymywanie żądanej temperatury.
- 13.Zapewnienie odpowiedniej izolacji poszczególnych elementów systemu, w celu redukcji strat dystrybucyjnych.

§ 4

System ciepłej wody użytkowej (c.w.u.)

1. Zapewnienie odpowiedniej izolacji podgrzewaczy wody, zasobników c.w.u. oraz rur dystrybuujących c.w.u.
2. Regularne sprawdzanie stanu pomp c.w.u. i ich konserwacja.
3. Montaż programatora czasowego dla pomp cyrkulacyjnych c.w.u. oraz kotła c.w.u.
4. Montaż baterii termostatycznych w przypadku konieczności wymiany uszkodzonych.
5. Regularne sprawdzanie i natychmiastowa naprawa ciekących kranów.
6. Regularne czyszczenie zasobnika c.w.u. i powierzchni przewodzących ciepło, aby usunąć z nich osad.
7. Wyłączanie elektrycznych podgrzewaczy wody oraz cyrkulacji ciepłej wody, w tych porach dnia, w których nie korzysta się z wody, w dni świąteczne oraz w dni wolne od pracy.

§ 5

System wentylacji i klimatyzacji

1. Montaż odpowiednich filtrów i regularne oczyszczanie ich z pyłu.
2. Regularna konserwacja wymienników ciepła w agregatach chłodniczych.
3. Zapewnienie odpowiedniej izolacji wszystkich elementów systemu wentylacji i klimatyzacji (w tym kanałów i przewodów), aby zredukować straty dystrybucyjne.
4. Temperaturę pomieszczeń klimatyzowanych ustawia się max. na 19°C zimą i minimum 24°C latem.

§ 6

System oświetlenia

1. Wyłączanie zbędnego oświetlenia.
2. Wprowadzenie rozwiązań umożliwiających maksymalizację wykorzystania światła naturalnego (np. umieszczenie stanowisk pracy bliżej okien).
3. Montaż czujników ruchu (tam, gdzie to uzasadnione ekonomicznie przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa).
4. W uzasadnionych przypadkach zmiana oświetlenia na punktowe.
5. Wydzielenie stref oświetleniowych z ręcznymi wyłącznikami.
6. Regularne czyszczenie i odpowiednia konserwacja lamp i opraw.
7. Zredukowanie liczby lamp tam, gdzie mniejsza ich liczba pozwoli utrzymać akceptowalny poziom natężenia oświetlenia.
8. Używanie źródeł światła o wydłużonej żywotności i dużej liczbie cykli włącz - wyłącz, przy opuszczaniu pomieszczeń na krótki czas (do 3 min), w których świeci się świetlówka energooszczędna nie należy gasić światła.
9. Stosowanie na ciągach komunikacyjnych czujników ruchu i obecności ludzi, przy zachowaniu stosowanego poziomu bezpieczeństwa.
10. Dopasowywanie światła do chwilowych potrzeb, np. stosowanie ściemniaczy lub opraw z kilkoma źródłami.
11. W oświetleniu zewnętrznym należy stosować czujki ruchu, zmierzchowe, stosowne zegary
12. Projektując nowe oświetlenie wewnętrzne jak i zewnętrzne zwracać uwagę na dobór jego parametrów do wielkości powierzchni oświetlanej, obowiązującej dla tej powierzchni normy, równomierności jej oświetlenia oraz kierunków rozsyłu światła.

§ 7

Urządzenia elektryczne, elektroniczne

1. Realizacja zasady „ostatni wychodzący wyłącza odbiorniki energii elektrycznej”, obejmującej następujące urządzenia:
  - wszystkie lampy, w tym lampy stanowiskowe,
  - automaty do kawy,
  - dystrybutory do wody z funkcją grzania/chłodzenia,
  - kuchenki, mikrofalówki,
  - komputery (o ile nie ma wymogu pozostawienia włączonego),
  - drukarki, kserokopiarki,
  - inne urządzenia elektryczne znajdujące się w pomieszczeniu (w zależności od jego przeznaczenia i wyposażenia).
2. Ograniczenie liczby drukarek osobistych i zastąpienie ich urządzeniem sieciowym.
3. Korzystanie z najbardziej energochłonnego sprzętu w sposób efektywny energetycznie.
4. Montaż w pomieszczeniach listew zasilających z wieloma gniazdami i jednym wyłącznikiem lub programowalnych wtyczek, z pominięciem wyłączania urządzeń wymagających pracy ciągłej.
5. Zastąpienie w łazienkach suszarek elektrycznych papierowymi ręcznikami lub innymi bardziej efektywnymi rozwiązaniami.
6. Stosowanie energooszczędnego sprzętu AGD, audiowizualnego, komputerowego (w odpowiedniej klasie energetycznej - „stara” klasa energetyczna A+ lub wyższa).
7. Wyłączanie sprzętu komputerowego, jeżeli nie będzie używany nocą, w dni świąteczne oraz w dni wolne od pracy.
8. Komputery należy wyłączyć poprzez listwę zasilającą, ponieważ nawet wyłączony zestaw komputerowy z drukarką może zużywać w stanie czuwania do 40 W.
9. Korzystanie z funkcji zarządzania energią komputera - należy aktywować automatyczne wyłączanie komputera (np.: po 30 min), a także usypianie monitora (np.: po 10 min), najlepszy wygaszacz ekranu to WYŁĄCZONY monitor.

§ 8

Woda i kanalizacja

1. Regulacja i naprawa ciekących kranów oraz spłuczek do WC.
2. Montaż napowietrzaczy - perlatorów w bateriach.
3. Montaż jednouchwytowych kranów z mieszaczem lub baterii bezdotykowych na fotokomórkę z czujnikiem ruchu, zaworów czasowych. Działanie rekomendowane podczas prac remontowych